

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXIX-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 7-8/ КВІТЕНЬ 2018 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

ДОРОГІ СУРІВЦІ!

ПОВІДОМЛЯЮ ВАС, ЩО 25 КВІТНЯ Ц.Р. ПЛЕНУМ СЕНАТУ ПАРЛАМЕНТУ РУМУНІЇ ОДНОСТАЙНІСТЮ ГОЛОСІВ ПРИЙНЯВ ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЕКТ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ «ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» В РУМУНІЇ НА 9-ТЕ ЛИСТОПАДА.

**Голова Союзу українців Румунії,
Депутат Парламенту Румунії
МИКОЛА-МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ**

У номері:

- 80 років від народження В. Чорновола ▶ стор. 2
- Конкурс «Історія і традиції українців» ▶ стор. 3
- Задля визнання Голодомору геноцидом ▶ стор. 4
- Стан української освіти в Румунії ▶ стор. 5
- Вітаємо з днем народження Вас! ▶ стор. 6
- День сміху в різних країнах світу ▶ стор. 7
- Національна олімпіада з української мови ▶ стор. 8
- 204 річниця Тараса Шевченка в Ясах ▶ стор. 9
- Унікальна здатність хвилювати ▶ стор. 10
- ... Чорнобильську зону захоплюють звірі? ▶ стор. 11
- «Роль української жінки в суспільстві» ▶ стор. 12
- Про вчителя Марію Марущак-Попович ▶ стор. 13
- «Вишиваночка нова у мене...» ▶ стор. 14
- Міжнародний день дитячої книги ▶ стор. 15
- «Свою Україну любіть...» ▶ стор. 16

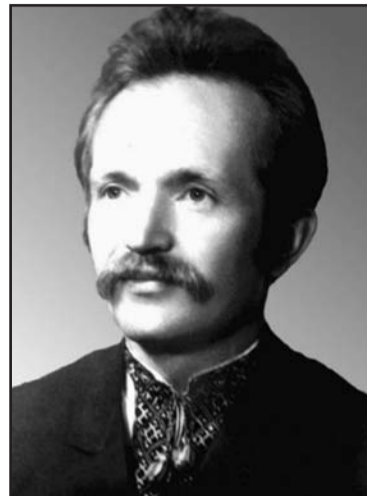

«Я квітую, – каже квітень...»

Посольство України в Румунії ПРЕС-РЕЛІЗ

ДО 80-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

24 грудня 1937 р. у селі Єрки на Черкащині народився В'ячеслав Максимович Чорновіл, – державний, громадський, політичний діяч, журналіст, народний депутат України I-III скликань, один із лідерів українського правозахисного руху, багаторічний лідер Народного Руху України, Герой України.

Походив із родини сільських учителів. Закінчив школу із золотою медаллю. Навчався на факультеті журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

У 1964-1965 рр. склав кандидатський мінімум, пройшов за конкурсом до аспірантури Київського пед. інституту, готувався до захисту дисертації: «Борис Грінченко як журналіст, публіцист і громадський діяч».

один із найсміливіших зразків тогочасної політичної публіцистики.

А укладання авторського збірника «Лихо з розуму» (Портрети двадцяти «злочинців»), який вийшов друком у Парижі, стало причиною другої судової справи. 15 листопада 1967-го В'ячеслава Чорновола за «виготовлення і розповсюдження документів, що містять наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад», засудили до 3 років позбавлення волі.

У 1970-му створив підпільний журнал «Український вісник». Впродовж двох років видав 6 випусків з інформацією про політичні репресії в Україні та хронікою українського національного спротиву.

Знову В'ячеслава Чорновола арештували на

боротьбу? – згадувала Агента Пашко. – Була, звичайно, мрія, щоб ми жили спокійно, щоб все було добре, але щоб він заради цього міняв свій спосіб життя – ні, ніколи. Від обшуків, арештів тільки зростало обурення на ту систему і бажання її змінити. Він був заарештований у 1972 році, а повернувся у 1985-му р. Нас розлучили на 13 років. Коли він був ув'язнений, нам не дозволяли побачення, бо ми тоді ще не були розписані. Не встигли одружитися офіційно, і вони цим користувалися. 5 років я їздила до нього «під ворота» і на короткі побачення. Це була мука страшна... Йому дозволяли писати 2 листи на місяць. Але оскільки він писав ще до батьків, я одержувала тільки одного листа на місяць...».

З 1990 року Чорновіл став народним депутатом, був активним членом Народного Руху України та його головою з 1992-го р. Тричі обирався депутатом Верховної Ради України (1990, 1994, 1998). Чорновіл всіляко намагався створити умови для самоствердження, самореалізації національного організму, набуття економічної могутності, культурного розвитку, втілення в життя соборницької ідеї, надання Україні суб'єкта міжнародного співтовариства.

За книгу «Лихо з розуму» став Лауреатом Міжнародної журналістської премії ім. Ніколаса Томаліна (1975) та Лауреатом Шевченківської премії (1996).

25 березня 1999-го Чорновіл загинув в автомобільній катастрофі під Борисполем за нез'ясованих обставин.

У 2000 р. йому посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена Держави за визначний особистий внесок у національне відродження України, послідовне відстоювання ідеї побудови незалежної Української держави, активну громадську і політичну діяльність.

11 фактів про В'ячеслава Чорновола

1.Боровся за Україну. Під час випускного вечора в університеті пішов на Володимирську гірку і дав клятву, що все життя буде боротися за Україну.

2.Працював різноробом. У 1963-1964 роках брав участь у будівництві Київської ГЕС. Після першого ув'язнення працював спостерігачем метеостанції, землекопом археологічної експедиції, вагарем на станції Скнилів тощо.

(Продовження на 6 стор.)

Romania, Bucharest, Aviatorilor 24;
tel.: (+4021) 230 36 60;
fax: (+4021) 230 36 61;
E-mail: emb_ro@mfa.gov.ua

В Посольстві України в Румунії: І. Ковач, посол О. Чалий, Ст. Ткачук, В. Чорновіл, В. Николайчук

8 серпня 1965-го р. виголосив гостру антикомуністичну промову на відкритті пам'ятника Тарасу Шевченкові в селі Шешори на Гуцульщині. А вже за місяць разом з Іваном Дзюбою та Василем Стусом виступив проти арештів української інтелігенції на прем'єрі фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» у київському кінотеатрі «Україна».

В'ячеславу Чорноволу за «політичне хуліганство» влада оголосила сувору комсомольську догану. Тоді ж його не зарахували до аспірантури, куди він пройшов за конкурсом.

Його перша кримінальна справа на початку 1966-го пов'язана з відмовою давати свідчення на закритому судовому процесі над Б. Горинем, М. Горинем, М. Зваричевською та М. Осадчим. Суд виніс окрему ухвалу про притягнення В'ячеслава Чорновола до відповідальності за відмову свідчити. 8 липня 1966-го його засудили на три місяці виправних робіт за місцем роботи з відрахуванням 20% заробітку на користь держави.

Тоді ж підготував документальне дослідження «Правосуддя чи рецидиви терору?» –

початку 1972-го р. за аналогічними звинуваченнями. 12 квітня 1973-го р. судова колегія Львівського обласного суду винесла вирок: 6 років позбавлення волі у виправно-трудовай колонії суворого режиму з засланням на 3 роки». Покарання відбував у таборах Якутії. У таборах вів боротьбу за статус політичного в'язня. Після виходу на заслання написав книгу «Тільки один рік», передав її за кордон, але подальша її доля невідома.

Під час перебування на засланні в Якутії, в травні 1979-го р. став членом Української Гельсінської групи. Напередодні Олімпійських ігор 1980-го р., влада, зачищаючи громадський простір, сфабрикувала звинувачення проти В'ячеслава Чорновола в замаху на згвалтування. Він був засуджений на 5 років позбавлення волі. На знак протесту Чорновіл витримав 120-денне голодування.

У 1983-му р. був достроково звільнений без права виїзду в Україну. Повернутися на Батьківщину Чорновіл зміг лише за два роки у 1985-му р.

«Чи не хотілося мені, щоб чоловік облишив

Національний конкурс «Історія і традиції українців» в місті Сучава

У приміщенні Національного коледжу ім. Міхая Емінеску в Сучаві відбувся Національний конкурс «Історія і традиції українців» 20-21 квітня ц. р.

Конкурс, який пройшов за фінансової підтримки Союзу українців Румунії, мав три розділи: фотографія, есе та презентація певного звичаю чи обряду. Між організаторами – МНВР.

У змаганні взяли участь 150 українських школярів з п'яти регіонів Румунії, в яких компактно проживають українці, зокрема з Марамуреського, Ботошанського, Карашсеверінського, Сатумарського та Сучавського повітів.

Метою конкурсу є збереження етнічної та культур-

ної ідентичності української меншини, залучення української молоді до вивчення мови, історії і традицій своїх батьків та дідів, формування інтересу учнів до вивчення українських традицій в рідному селі, місті чи повіті, а також утвердження міжкультурного діалогу.

Христина ШТИРБЕЦЬ

У Києві відбувся II Міжнародний бізнес-форум «БізнесWOMAN»

23 квітня 2018 року у м. Києві відбувся II Міжнародний бізнес-форум «Бізнес WOMAN 2018».

Метою форуму стала консолідація жінок бізнесу, політики та соціальної сфери задля налагодження тісної співпраці, обміну досвідом, репрезентації України в світі та сприяння розвитку малого і середнього бізнесу жінок.

Організатор: Журнал «БізнесWOMAN» та його засновниця Ганна Крисюк.

Генеральний партнер: Угорська будівельна компанія Magasepito'99 KFT, власник Zoltan Horvath.

Ексклюзивний партнер: Міжнародна дипломатична рада в Україні, президент Вікторія Лісничка.

Учасники: понад 1000 жінок з 20 країн світу, серед яких – представниці дипломатичних структур, політичному, жіночих бізнес-клубів та підприємств, засобів масової інформації, власники бізнесу, керівники політичних партій, наукових та аналітичних центрів, міжнародних організацій та фондів з різних регіонів України та світу.

Співорганізатори: компанія Business Gathering, ГО «Інститут партнерства та сталого розвитку». За підтримки: Торгово-промислової палати України, Державної служби зайнятості, Асоціації платників податків України та МФО «Співпраця: Україна – Діаспора».

Партнери: ТОВ «Тін Імпекс», компанія LEGEA, ТОВ «Центр «Сонячне Ремесло», «World Business Club», БК «Шобелі Україна», ОЕП «Галузевий резервно-інвестиційний фонд розвитку енергетики»,

Київський кооперативний інститут бізнесу і права, «Сербсько-українська торгова палата», «Іспано-українська торгова палата», ГО «Міжнародна амбасада жінок-підприємниць», ГО «Жіноча варта», ГС «Промінь Україна», ГО «Світове Українство», ІА «Журналіст», ІДП «Fashion of Diplomacy», ГЖ «Kiev Check-in»

Спікерами форуму були:

•Ярослава Хортяні – депутат Європарламенту, 1-ий заступник президента СКУ (Угорщина)

•Вікторія Лісничка – президент Міжнародної Дипломатичної Ради в Україні (Україна)

•Ірина Верещук – президент Міжнародного центру балтійсько-чорноморських досліджень та консенсусних практик (Україна)

•Раїса Панасюк – урядова уповноважена з прав осіб з інвалідністю КМУ (Україна)

•Ольга Трофімцева – заступник Міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції (Україна)

•Аліна Скоморохова – директор спеціалізованого металургійного переробного підприємства ТОВ «Тін Імпекс» (Україна)

•Лариса Дахно – засновник і керівник Стоматологічної клініки доктора Дахно (Україна)

•Юлія Жовтяк – заступник голови Державної служби зайнятості (Україна)

•Вероніка Марчук – президент «Міжнародної Амбасади Жінок-Підприємниць» (Польща)

З боку СУР була присутня голова жіночої організації Ледія Співалюк.

Серед запрошених гостей були присутні-

ми: Леонід Кравчук – Перший Президент незалежної України, Віктор Ющенко – Третій Президент незалежної України, Надзвичайні та Повноважні Посли, народні депутати України та інші впливові представники політичних та ділових кіл.

Робота Форуму проходила у двох секціях, перша з яких мала назву – «Вплив міжнародної дипломатії та політики на розвиток бізнесу жінками в Україні та закордоном. Соціальна відповідальність бізнесу»

Особливістю цього форуму була велика кількість нетворк-зон для переговорів та налагодження співпраці, церемонія нагородження найуспішніших жінок у сферах бізнесу за 2017 рік під назвою БізнесWoman2017, а також впродовж дня вперше в Україні проходила Ярмарка вакансій, яка допомогла знайти нових партнерів, роботодавців та навіть домовитись про експортування власної продукції закордон.

Під час церемонії нагородження було відзначено 15 найуспішніших ділових жінок України «BusinessWOMAN2017» за версією журналу BusinessWOMAN.

Головний редактор «Fashion of Diplomacy», Анна Авраменко, отримала нагороду, «Бурштинова Зірка» та відзнаку за вагомий внесок у справу зміцнення та просування позитивного іміджу України на міжнародній сцені.

Хочемо висловити нашу щирю вдячність Ганні Крисюк за довіру та високу відзнаку нашої роботи.

Евгеній ЗАТИШНИЙ

Е. Чолій закликав Грецію визнати Голодомор геноцидом

Під час перебування у Греції президент Світового конгресу українців Євген Чолій закликав офіційні Афіни визнати Голодомор актом геноциду.

Про це за підсумками візиту кореспондентові Укрінформу повідомили у прес-службі Світового конгресу українців.

«Євген Чолій разом з головою Асоціації української діаспори в Греції Галиною Маслюк передав дипломатичному представнику глави парламенту Греції Атанасіосу Теохаропулосу звернення від українських організацій у Греції із закликом визнати Голодомор геноцидом українського народу», - заявили у прес-службі.

В українській організації додали, що під час зустрічей керівника SKU із грецькими високопосадовцями, він привернув увагу до «гібридної агресії кібератаки, зокрема поширення вірусу

Російської Федерації, яка окупувала Крим, продовжує вести збройні дії на сході України та грубо порушує права людини українців».

«Євген Чолій наголосив на серйозній загрозі, яку РФ створює для світового співто-

NotPetya в Європі, Азії та Америці; втручання у виборчі процеси, у тому числі у США й Франції; фінансування політиків; дестабілізаційні процеси в сусідніх країнах; акти тероризму; масова дезінформація та нещодавні дуже небезпечні хімічні атаки», - зауважили у прес-службі.

У зв'язку з цим Чолій закликав Грецію, яка є членом ЄС і НАТО, підтримувати продовження і посилення санкцій проти Російської Федерації, а також євроінтеграційні і євроатлантичні процеси в Україні. «У ході зустрічей президент SKU інформував також про значні досягнення в реформуванні та модернізації України», підсумували в SKU.

Окрім цього, Чолій зустрівся із представниками підприємницьких кіл Греції, обговорив шляхи активізації економічних відносин між Україною та Грецією і закликав збільшити інвестиції до України.

вариства, про що свідчать потужні російські кібератаки, зокрема поширення вірусу

Україною та Грецією і закликав збільшити інвестиції до України.

Посольство України в Румунії ПРЕС-РЕЛІЗ

ДО 80-Х РОКОВИН ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ – МАСОВИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ 1937-1938 РОКІВ

«**В**еликий терор» – масштабна кампанія масових репресій громадян, що була розгорнута в СРСР у 1937–1938 рр. з ініціативи керівництва СРСР й особисто Йосипа Сталіна для ліквідації реальних і потенційних політичних опонентів, залякування населення, зміни національної та соціальної структури суспільства. Наслідками комуністичного терору в Україні стало знищення політичної, мистецької та наукової еліти, деформація суспільних зв'язків, руйнування традиційних ціннісних орієнтацій, поширення суспільної депресії й денационалізація.

За період «Великого терору» на території УРСР, за оцінками істориків, було засуджено 198918 осіб, з яких близько двох третин – до розстрілу. Решту було відправлено до в'язниць та таборів (інші заходи покарання охоплювали менше 1 %, звільнено було тільки 0,3 %).

Масові репресивні операції у 1937–1938 рр., за задумом Й. Сталіна, мали завершити двадцятилітню боротьбу з «соціально-ворожими елементами», упокорити населення шляхом масового терору, утвердити авторитарний стиль керівництва та здійснити «кадрову революцію». Підставою для розгортання терору була теза Й. Сталіна про загострення класо-

вої боротьби в міру успіхів соціалістичного будівництва.

Офіційно початком «Великого терору» став оперативний наказ НКВД СРСР № 00447 «Про репресування колишніх куркулів, карних злочинців та інших антирадянських елементів» від 30 липня 1937 р., затверджений політбюро ЦК ВКП(б) 31 липня 1937 р. Проте наявні документи НКВД (накази, листування, телеграфи) свідчать, що масові репресії готувалися заздалегідь, а наказом їх лише формалізували.

Наказом № 00447 запроваджувалися ліміти (плани) на покарання громадян. Вироки за І-ю категорією означали «розстріл», за ІІ-ю категорією – на ув'язнення в таборах ГУЛАГ (рос. Главное управление лагерей) НКВД СРСР. Якщо первинний ліміт для УРСР за І категорією становив 26150 осіб, то у січні 1938 р. він був збільшений до 83122 осіб. Із проханням про додаткові ліміти в Москву неодноразово зверталися наркоми внутрішніх справ УРСР Ізраїль Левлевський та Олександр Успенський.

Ще до початку дії оперативного наказу № 00447 особливу увагу було звернено на «чистку» партійних лав та органів безпеки, що мало забезпечити надалі беззастережне виконання репресивних директив центру. А вже у червні 1937 р. розпочались масові арешти. 10 липня 1937 р. політбюро

ЦК КП(б)У розіслало по областях УРСР вказівку про формування позасудового репресивного органу – обласних «трійок», створених для спрощення процедури засудження. До складу трійки зазвичай входили начальник обласного НКВД (голова), обласний прокурор та перший секретар обласного або республіканського комітету ВКП(б). Існування «трійок» та інших позасудових репресивних органів повністю суперечило радянському законодавству, у тому числі Конституції 1936 р.

Заарештований був фактично позбавлений права на захист (на адвоката) чи оскарження вироку. Слідчі психологічним знущанням і нелюдськими тортурами «вбивали» з арештованих потрібні зізнання. В 1937 р. дозвіл на застосування методів «фізичного впливу на підозрюваних» (тобто тортур) було дано на найвищому рівні ЦК ВКП(б). Випадки неправомірного засудження вважались цілком припустимими і виправдовувались прислів'ям «ліс рубають – тріски летять».

Часи «Великого терору» у масовій свідомості населення СРСР позначені тотальним страхом та недовірою. Нічні арешти сусідів, підозри колег на роботі, друзів, родичів, пошук шпигунів та шкідників, острах доносів та обов'язок публічно таврувати ворогів народу були повсякденними. Особа

могла написати донос на колегу, остереігаючись, що ті донесуть на неї першими. Це стало типовим засобом вирішення особистих конфліктів із керівництвом, викладачами, родичами тощо.

Розіграні за сценарієм показові процеси проти керівників/очільників партійних та державних осередків у 1937-1938 рр. передбачали не лише усунення чи маргіналізацію рештків старої еліти, але також здійснення впливу на нових висуванців та суспільство загалом. Участь у цих показових процесах мала засвідчити політичну й ідеологічну лояльність, послух волі вождя, визнання терористичних методів державного керівництва.

«Великий терор» згорнули за вказівкою вищого партійно-радянського керівництва. 17 листопада 1938 р. ЦК ВКП(б) і Раднарком СРСР ухвалили постанову «Про арешти, прокурорський нагляд і провадження слідства», якою «орієнтували правоохоронні органи на припинення «великої чистки» та відновлення елементарної законності. Наступним кроком стала фізична ліквідація безпосередніх організаторів і виконавців «Великого терору».

(Далі буде)

Стан української освіти в Румунії

(Продовження з попереднього числа)

Реалізація мовної стратегії відповідно до Національної доктрини розвитку освіти здійснюється шляхом комплексного і послідовного впровадження просвітницьких, нормативно-правових, науково-методичних, роз'яснювальних заходів.

В Румунії забезпечується право національних меншин на задоволення освітніх потреб рідною мовою, збереження та розвиток етнокультури.

Разом з тим у загальноосвітніх навчальних закладах з навчання мовами національних меншин створюються умови для належного опанування державної мови. Передбачено належні форми і засоби викладання і вивчення мов національних меншин на відповідних рівнях. Згідно з Конституцією і законами Румунії в освітній системі передбачена можливість надання дошкільної освіти мовами національних меншин для дітей з тих сімей, які цього бажають.

Румунська мова як державна вивчається в усіх без винятку загальноосвітніх навчальних закладах.

При визначенні політики щодо мов національних меншин, міністерство та органи управління освітою враховують потреби та побажання тих груп населення, які користуються цими мовами, учнів та їхніх батьків. З метою запровадження постійного механізму консультацій з громадськістю, при міністерстві створено Дирекцію національних меншин, в якій працюють спеціалісти, що відповідають за освіту на рідних мовах.

Міністерство, органи управління освітою забезпечують базову професійну підготовку та удосконалення вчителів для викладання у навчальних закладах болгарської, вірменської, грецької, італійської, німецької, польської, ромської, російської, сербської, словацької, турецької, угорської, української, хорватської та чеської мов.

В останні роки здійснено комплекс організаційних заходів, спрямованих до практичного вирішення проблем задоволення освітніх потреб української меншини, що проживає в Румунії. Добре володіти, крім румунської державної, й своєю

рідною українською мовою, означає бути двічі людиною, посідати дві культури, два духовні світи, мати ширший кругозір світосприймання – значить, бути багатшим. При цьому слід не забувати, що рідну мову ніхто не успадковує так собі, механічно, як будь-яке інше майно, її треба вивчати, плекати й постійно збагачувати. Навчання української мови в сучасній школі має бути орієнтоване на життєві потреби учнів, допомагати їм упоратися з реальними проблемами, які пов'язані з користування мовою. Це особливо актуально для учнів, які вчаться у загальноосвітніх нав-

чальних закладах з румунською мовою викладання, а україномовне середовище користується не літературною українською мовою, а переважно діалектами.

Вивчення рідної мови посідає одне з провідних місць у системі навчальних дисциплін середньої школи. У 1 – 8 класах учні, поперше, одержують знання, які є фундаментом для засвоєння курсу української мови, подруге, у них формуються мовні та мовленнєві вміння та навички.

Для захисту прав, задоволення освітніх потреб національних меншин у нашій державі створена мережа дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів з румунською мовою навчання, в яких українська мова викладається як рідна мова 3-4 години тижнево у 1-8-их класах, та одна година історії та традицій української меншини у 6-му та 7-му класах. Вона відповідає національному складу населення, чинному законодавству Румунії і міжнародним нормам. В усіх цих загальноосвітніх навчальних закладах українська мова вивчається як материнська, рідна мова. Рідна мова є обов'язковим компонентом базового змісту освіти національних меншин у Румунії, окремим навчальним предметом.

Так, на території Румунії функціонують 94 навчальні заклади з румунською мовою викладання, в яких українська мова викладається як рідна мова, де навчається 2661 учень у 1-4-их класах і 2926 учнів у 5-8-их класах та 238 учнів у 9-12-их класах. Крім загальноосвітніх навчальних закладів з румунською мовою викладання, в яких українська мова викладається як рідна мова, є такі, в яких викладання ведеться на українській мові. Це групи дошкільних навчальних закладів, де навчається 1280 дітей, 11 класів, де навчається 210 дітей та один лицей з українською мовою навчання, лицей імені Тараса Шевченка м. Сігету Мармаціей,

мови та літератури у загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання обговорювались на засіданнях методичних об'єднань (кружків української мови), нарад учителів, круглих столів, відкритих уроків, де приймалися конкретні рішення, рекомендації для поліпшення вивчення української мови та літератури.

На час запровадження вивчення української мови в загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання було і залишилося чимало проблем, пов'язаних насамперед із відсутністю належного і навчально-методичного забезпечення, створеної науковцями спеціальної методики викладання, яка б розробила лінгво-дидактичні принципи, методи навчання та інтерактивні технології.

З метою створення належних умов для забезпечення ефективності процесу вивчення української мови учнями загальноосвітніх навчальних закладів з навчання мовами національних меншин, починаючи з 2008 року, введено в дію Національну комісію з української мови та літератури, затверджену наказом Міністра національного виховання Румунії. Таким чином, члени Національної комісії з української мови та літератури на чолі з радником Міністерства національного виховання Румунії складають кожного року:

- сюжети для усного національного тестування з української мови та літератури для учнів, які хочуть отримати ступінь бакалавра;

- сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури для учнів, які хочуть отримати ступінь бакалавра;

- сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури для учнів, які закінчили 8-мирічну школу;

- сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури та румунської мови та літератури і математики та навколишнього середовища для учнів 2-го класу;

- сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури і математики та навколишнього середовища для учнів 4-го класу;

Марамуреш, де навчається 182 учнів. А також на території Румунії функціонує 5 навчальних закладів, в яких навчання ведеться на українській та румунській мовах, де навчається 331 учень.

В усіх цих дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах українська мова вивчається як материнська, рідна мова. Рідна мова є обов'язковим компонентом базового змісту освіти національних меншин в Румунії, окремим навчальним предметом. Крім української мови, згідно із Законом № 1 про освіту від 10.01.2011 р., в усіх цих загальноосвітніх навчальних закладах Музику та Рух і Релігію – Український Православний Культ, можна викладати на українській мові.

На час запровадження вивчення української мови в загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання було і залишилося чимало проблем, пов'язаних насамперед із відсутністю належного навчально-методичного забезпечення, створеної науковцями спеціальної методики викладання, яка б розробила лінгво-дидактичні принципи, методи навчання та інтерактивні технології.

Шляхи для вирішення проблем щодо вивчення української

(Далі буде)

Ельвіра КОДРЯ

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВАС!

БЕРЕЗЕНЬ

Василя СЕМЕНЮКА (24 березня 1962 р.) – голову Контрольно-ревізійної комісії Союзу українців Румунії. Народився п. Семенюк у с. Верхня Рівна, Мараморощина, в українській сім'ї учителя Сільвії та професора спорту Василя Семенюка, де і закінчив восьмирічку. Слідував Економічний ліцей та Банково-фінансовий факультет.

Працює при Технологічному ліцеї у найбільшому українському марамороському селі Поляни (Русь Поляна), Мараморощина. Одружений, проживає у місті Сігеті, Мараморощина.

КВІТЕНЬ

1. Стелуцу ДЕРЕШТЯНУ (2 квітня 1953 р.) – референта відділу з питань кадрових ресурсів при Центральному приміщенні Союзу українців Румунії. Многая літ з виповненням 65-ти років!

2. Ельвіру КОДРЯ (6 квітня 1968 р.) – уродженку українського села Вишавська Долина, Мараморощина, радника в Міністерстві освіти Румунії для української нацменшини, автора робочого зошита для школярів «Я вчуся писати по-українськи». Добра українка, випускниця Сігетського ліцею та Бухарестського факультету іноземних мов, дбає, щоб Олімпіади з української мови дали роходили успішно та щоб наші учні представлялися на висоті і приносили

нам усім радості і гордості. Пані Ельвіра добрий наслідник своїх попередників. Бажаємо раднику Міністерства освіти Румунії успіхів у подальшій роботі та вітаємо з виповненням 50-ти років, бажаючи їй Многих щасливих літ!

3. Ірину СЕМЕНЮК-ПЕТРЕЦЬКУ (7 квітня 1933 р.) – випускницю Сігетського українського педагогічного ліцею, довголітню учительку, яка за весь свій викладацький період, і не лише, боролась за те, щоб Верхньорівнянські учні вчилися своєї рідної української мови навіть і тоді, коли за її викладання не платили. Завдяки таким нашим учителям, випускникам наших колишніх українських ліцеїв нелегких післявоєнних років, які кінець-кінцем було закрито, на своїх місцях не замерла рідна мова. Добра мати, мила бабуся та прабабуся. Вітаємо з 85-річчям і бажаємо їй Многих літ!

4. Івана АРДЕЛЯНА (8 квітня 1938 р.) – священика-пенсіонера марамороського с. Бистрий, вірного служителя української православної церкви в Румунії, батька 9 дітей. Багато років прослужив на Буковині, де старався прищепити мирянам любов до рідного слова. Все своє життя приділяє вихованню молоді в Бистромому, разом з якою бере участь в українських заходах СУР Мараморощини, і не тільки. Багато здоров'я та сили праці. Вітаємо з 80-річчям. Многая літ!

5. Вікентія НИКОЛАЙЧУКА (9 квітня

1940 р.) – голову Галацької організації СУР і її співзасновника, який дбає, щоб вона існувала, щоб про українців цього краю знали і поважали їх. Побажаймо п. Вікентію багато здоров'я і сил працювати на українській ниві.

6. Маріанну МІХАЙЛЯНУ (14 квітня 1956 р.) – заступника голови Бухарестської організації СУР, секретаря Румуно-української торгової палати, випускницю факультету іноземних мов (російсько-румунське відділення) Бухарестського університету, яка деякий час, після закінчення факультету, працювала викладачем та перекладачем. Уродженка Верхньої Рівни, Мараморощина.

7. Михайла МАЧОКУ (24 квітня 1932 р.) – почесного голову Сатумарської організації СУР, першого її засновника, доброго, відданого та активного українця, уродженця с. Ремети, Мараморощина. Своєю наполегливою і настійливою працею п. Мачока зумів зробити так, щоб у м. Сату Маре наш геній Т. Шевченко дивився на всіх нас українців зі свого п'єдесталу добрими очима, розуміючи, що ми наслідували його слова «І чужого научайтесь, й свого не цурайтесь!». Його старанням вийшла друком книга «Тарас Шевченко – Апостол Українського народу» на честь 200 років від народження Поета, упорядник якої – пан Мачока. Бажаємо п. Мачоці багато здоров'я та сили праці на українській ниві.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

ДО 80-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

2. Працював різноробом. У 1963-1964 роках брав участь у будівництві Київської ГЕС. Після першого ув'язнення працював спостерігачем метеостанції, землекопом археологічної експедиції, вагарем на станції Скнилів тощо. Після останнього – кочегаром у Львові.

3. Був тричі одружений. У 1960-му уклав шлюб з Іриною Бруневець, від якої має сина Андрія. Відносини припинились наприкінці 1962-го р.. З червня 1963-го р. зав'язав стосунки з Оленою Антонів, від якої має сина Тараса. Остання дружина – Алена Пашко.

4. Витримав 83 допити. У 1966-му р. В'ячеслав Чорновіл відмовився свідчити у справі проти своїх друзів – братів Горинів, Мирослави Зваричевської і Михайла Осадчого. Навіть попри те, що на той час вони визнали провину і потреби уникати свідчень вже не було. За що був притягнутий до суду і отримав свій перший вирок. У 1972-му р. витримав 83 допити, але й надалі ніколи не свідчив проти друзів.

5. Прокурор, який судив Чорновола має звання «Почесний працівник прокуратури України». Другу (1967р.) і третю (1972р.) кримінальні справи проти В'ячеслава Чорновола порушив прокурор Львівської області Борис Антоненко (1912-2010рр.). Свою посаду прокурор обіймав протягом 20 років. Антоненко написав низку книжок про своє прокурорське минуле, боротьбу зі злочинністю і «українськими буржуазними націоналістами». У 2003-му р. прокурору призначена пенсія згідно із Законом України «За заслуги перед Україною». В червні 2006-му р. Антоненку оголосив подяку Генеральний прокурор України Олександр Медведько. А в 2007-му р. йому присвоєно звання «Почесний працівник прокуратури України».

6. Не відмовляв всім, хто до нього звертався з питаннями української справи. «Працював він самовіддано і справді багато, – згадувала дружина Алена Пашко. – Вставав, бувало, о 5 годині ранку, писав, потім – на роботу, лягав пізно. Знаєте, є люди, котрі можуть

вам відмовити, сказавши, що не мають вільного часу чи знайти якісь інші відмовки. До таких В'ячеслав Максимович не належав, позаяк не вмів кривити душею. Він завжди давав пораду, настанову людям, які до нього звертались і, особливо, якщо це стосувалося української справи».

7. Від КГБ отримав прізвисько «Неугомонний». Із спогадів вірменського дисидента та політв'язня Паруйра Айрякіна: «Він був наче напханий енергією, він навіть у зоні бігав, займався спортом. Багато читав, писав, покладену норму – ми шили рукавиці – виконував не за вісім годин, а за три години – решту часу він був зайнятий сам собою».

8. Непохитно вірив у відновлення незалежності України. Переказують, як один із слідчих спересердя запитав В'ячеслава Чорновола: «Ну добре, от уявімо, є ваша незалежна Україна. І ким ви там себе бачите?». І почув у відповідь: «Як ким? Редактором опозиційної газети».

9. Чорновіл був кандидатом в президенти України. На президентських виборах 1 грудня 1991-

го р. за В'ячеслава Чорновола віддали голоси 7.420.727 українців (23,27%). Він зайняв друге місце слідом за Леонідом Кравчуком.

10. Зрікся присяги на вірність московському цареві. Після обрання Гетьманом українського козацтва, на Великій раді 21 червня 1992-го в Переяславі-Хмельницькому проголосив зречення присяги на вірність московському цареві, даної на Переяславській раді в 1654-му.

11. На прощання з В'ячеславом Чорноволом в Києві прийшло близько 200 тис. людей. Він загинув в автокатастрофі на шосе під Борисполем за нез'ясованих обставин. Багато хто вважає це політичним убивством напередодні майбутніх президентських виборів. Колишній заступник генерального прокурора Микола Голомша припускав, що Чорновола після аварії добила кількома ударами кастета. Похорони В'ячеслава Чорновола в Києві зібрали до 200 тис. людей.

Romania, Bucharest, Aviatorilor 24; tel.: (+4021) 230 36 60; fax: (+4021) 230 36 61;

E-mail: emb_ro@mfa.gov.ua

ОКСАНА ЛИНІВ

Диригент, музичний асистент генерального музичного директора Баварської державної опери до 2017 року (Мюнхен, Німеччина), засновниця й арт-директор фестивалю LvivMozArt.

Українська диригентка, перша жінка, яка отримала посаду головного диригента в опері та філармонійному оркестрі австрійського міста Грац, піднявшись на високий щабель, здавалось би, чоловічої професії.

Оксана Линів – диригент і музичний асистент генерального музичного директора Баварської державної опери (Мюнхен, Німеччина), головний диригент опери і філармонійного оркестру м. Грац (Австрія), засновниця й арт-директор фестивалю Lviv MozArt, м. Львів (Україна), також вона заснувала Молодіжний симфонічний оркестр України.

Народилася Оксана Линів у м. Броди Львівської області. 2003 року закінчила факультет оперно-симфонічного диригування Львівсь-

кої державної музичної академії ім. М.В. Лисенка, вдосконалювала диригентську майстерність у Вищій школі музики ім. Карла Марії фон Вебера у Дрездені (Німеччина). Була стипендіатом престижних європейських фондів. У 2004 році стала фіналісткою Міжнародного конкурсу диригентів ім. Густава Малера у Німеччині.

Впродовж 2008–2013 рр. працювала в Одеському національному академічному театрі опери та балету.

Співпрацювала з Одеським національним симфонічним оркестром, камерними оркестрами «Leopolis», «Віртуози Львова», «Київська камерата» й академічним симфонічним оркестром «INSO-Lviv».

У 2013 році переїжджає до Мюнхена. За час роботи на посаді диригента й музичного асистента генерального музичного директора Баварської державної опери Кирила Петренка здійснила постановки класичних і сучасних оперних вистав В. А. Моцарта, Дж. Верді, Г. Доніцетті, Дж. Россіні, Б. Бріттена, П. Рудерса, Б. Блахера, Г. Бергайде. Є запрошеним диригентом таких провідних оперних театрів світу, як Королівська опера у Стокгольмі та Великий театр Лісеу в Барселоні.

Співпрацювала з багатьма європейськими оркестрами Німеччини, Австрії, Швеції, Чехії,

Угорщини, Іспанії, Естонії, Румунії, Швейцарії.

Серед проектів Оксани Линів важливе місце займає виконання музики українських композиторів – Д. Бортнянського, Б. Лятошинського, М. Скорика, Є. Станковича, Б. Фроляк, Ю. Ланюка, Л. Сидоренко.

Нагороджена титулом «Зірка року 2015» у номінації «Класика» та призом Мюнхенського оперного фестивалю. Увійшла до провідної трійки жінок-диригенток світу молодого покоління.

Як святкують День сміху у різних країнах світу?

1 квітня – День сміху (День дурня). Але мало хто знає, як веселяться 1 квітня в різних країнах світу.

З XVIII століття практично у всіх країнах світу всі із задоволенням 1 квітня жартують над своїми друзями. Головне, пам'ятайте, що жарти повинні бути добрими – навіщо ставити людину в незручне становище? Є такий вислів: найкращий жарт – це жарт, над яким голосніше за всіх сміється той, над ким жартували.

АВСТРАЛІЯ

Австралійці – життєрадісний народ. Прокинувшись, всі негайно починають розігрувати один одного і дарувати незвичайні смішні подарунки. Тільки треба встигнути все це зробити до обіду, інакше самого жартівника вважатимуть не дуже розумним.

У розіграші беруть участь навіть газети, радіо і телебачення. Погодьтеся розіграти всю країну – справа серйозна!

Одного разу одна з головних столичних газет опублікувала «правдиву» історію про те, що співробітникам китайських ресторанів, які розвозять по залах візки з стравами, тепер доведеться отримувати спеціальні водійські права. Господарі ресторанів схопилися за голову – адже їм довелося б оплачувати навчання своїх підлеглих! А інша газета повідомила, що засуха змусила багатьох прісноводних крокодилів податися в південні річки. Звичайно, в річках в цей день ніхто не купався.

АНГЛІЯ

В Англії прийнято розігрувати один одного тільки до 12 години дня. Стандартні першоквітневі жарти: «У тебе шнурок розв'язався», перевести годинник або ще що-небудь в цьому роді. В Англії прийнято на 1 квітня посилати один одному смішні листівки або сувеніри.

ВІРМЕНІЯ

Вірмени, як відомо, завжди славилися своїм іскрометним гумором. І з деяких пір у Вірменії 1 квітня відзначають День сатири і гумору абсолютно офіційно. Кажуть, що причиною тому стали весняні примхи погоди – вірмени намагаються задобрити природу жартами і розіграшами.

БОЛГАРІЯ

У Болгарії День сміху в особливій пошані. Жителі цієї країни дуже люблять жарти та розіграші. Особливо радіють святу діти. Газети та радіо теж з задоволенням розігрують населення, підносячи просто карколомні новини!

ІТАЛІЯ

«Першоквітнева рибка» – саме так в Італії називають це міжнародне свято. Італійські жарти абсолютно нешкідливі. 1 квітня на спині якогось італійця можна побачити симпатичну паперову рибку, старанно намальовану і розфарбовану.

Якщо 1 квітня іде дощ, то в парасольку вам хто-небудь може кинути конфетті. Розкрити парасольку – буде справжній феєрверк! А ще хто-небудь з членів сім'ї запросто може перевести всі годинники в будинку на годину назад. Замість цукру в цукорниці чомусь з'являється сіль, а в сільниці, звідки не візьмися, – цукор!

РУМУНІЯ

У Румунії День сміху не є офіційним святом, але румуни цей день дуже люблять і знаходять привід над ким-небудь жартувати. Румунію взагалі часто називають країною сміху і гумору, настільки дотепні її жителі. У них завжди наготові анекдот, жарт або кумедна розповідь.

США

В Америці 1 квітня жартують дуже необразливо. Приблизно так: «Ой, у тебе шнурок розв'язався!», або «Чим це ти забруднився?» Школярі невпинно розігрують один одного, а того, хто «попадається», називають квітневим дурнем.

А от по телевізору в цей день можуть оголосити список найдурніших людей, причому звичайно в нього потрапляють найвідоміші люди. Але при цьому диктор повинен спочатку попередити, що зараз буде виголошений першоквітневий жарт.

(Продовження на 13 стор.)

Подала І. П.-К.

XXVI-а Національна олімпіада з української мови та літератури

З 2 по 5 квітня ц. р. в Бухаресті відбулася Національна олімпіада з української мови та літератури. У ній взяли участь 47 учнів з повітів Ботошани, Марамуреш, Сучава, Сату-Маре, Тіміш та Караш-Северін. Організаторами олімпіади виступили Міністерство освіти Румунії – Департамент нацменшин, Союз українців Румунії, Бухарестський шкільний інспекторат та Бухарестський Університет.

Серед запрошених, які привітали учнів та вчителів були: депутат та голова СуР Микола-Мирослав Петрецький, Посол України в Румунії Олександр Баньков, держсекретар у Міністерстві освіти Іренке Ковач, держсекретар у Департаменті з питань міжетнічних відносин Аледін Амет, заступник Генерального шкільного інспектора Бухарестського шкільного інспекторату Ліліана-Марія Тодерюк, шкільний інспектор з питань меншин Бухарестського шкільного інспекторату Александріна Петер, викладачі Бухарестського університету Альона Біволару та Роман Петрашук, голова Бухарестської організації СуР Ярослав Колотило.

До складу Центральної комісії Олімпіади з української мови та літератури увійшли: Альона Біволару – голова, Іван Ковач – почесний голова, Ельвіра Кодря – виконавчий голова, Роман Петрашук – заступник голови, Александріна Петер – секретар, Лучія Міжок, Діана Фрасинюк, Лоредана Миндріштяну, Лівія Роман, Михаєла Руснак, Михаєла Кравчук, Микола Корнищан, Лівія Бобик та Михайло Бобик – члени.

Радник у Міністерстві освіти Румунії Ельвіра Кодря повідомила, що премії були надані Міністерством освіти: дипломи та грошові премії для переможців, Союзом українців Румунії: планшети та пакунки з книгами для учнів переможців та вчителів Комісії і супровідників, Бухарестським шкільним інспекторатом: дипломи та сумки з книгами для всіх учасників та по 50 лейв з боку СуР для учнів-учасників, які не отримали премії. Учні та викладачі відвідали Бухарестський національний Музей історії природознавства імені Грігоре Антіпи та Палац Парламенту, Бібліотеку Румунської Академії а також гуляли по місту. На олімпіаді виступив танцювальний гурт «Веселка» з Яського повіту, керівник Родіка Феліштяну.

Голова Центральної комісії Олімпіади з української мови Альона Біволару розповіла про сюжети та рівень підготовки

учнів: «Були сюжети, які полягали у виявленню письмової творчості насамперед, тобто коментар поезії, висловлення своєї думки щодо поезії, щодо уривку твору, також лексичне знання мови: підбирання синонімів

та антонімів. Це було не дуже легко, але і не дуже складно. Учні добре підготувались, оскільки прийшли найкращі учні зі всієї країни. Рівень був високий. Вони дуже старалися, тому що цього року і премії були вагомими за фінансовою підтримкою Союзу українців Румунії, а також Мерії м. Бухареста та Бухарестського шкільного інспекторату. Отримали премії не тільки ті, хто завоював I, II, III місця, а і всі учасники олімпіади за допомогою СуР, якому ми дуже вдячні. Дякуємо депутату та голові СуР Миколі-Мирославу Петрецькому, який надав вагому підтримку в організації олімпіади, а також раднику Міністерства освіти Ельвірі Кодря, оскільки без її допомоги ця олімпіада не відбулася б».

Олімпіада, крім перевіряння знань з української мови та літератури, є доброю нагодою для обміну досвідом, – стверджує професор Альона Біволару: «Були учасники зі всіх регіонів, де проживають компактно українці. Вони мали нагоду спілкуватися між собою, дізнаватися про нові речі, обмінятися досвідом. Цього року учні писали письмову роботу на Філологічному факультеті Бухарестського університету. Таким чином вони мали нагоду побачити, як виглядає вищий навчальний заклад і, може, подумати про свою майбутню кар'єру, своє майбутнє, продовження освіти в Бухаресті у нашому Університеті. Я гадаю, що учні надалі старатимуться ставати учасниками Національної олімпіади з рідної української мови».

Звернувшись до Президії і шановних чільних запрошених Олімпіади, поет Іван Ковач, зокрема, сказав: «Дорогі викладачі, дорогі учні-олімпійці, радий вас бачити! Дуже-дуже приємно мені побути пару хвилин разом із вами – нашими кращими молодими носіями рідного українського слова! Вітаю вас із дотеперішніми і... завтрашніми перемогами!» Він прочитав вірш «Стоклична», присвячений учням і школі, «стокличній юності світла в радості рідного слова», побажав їм успіхів у всьому і щасливого Великодня.

Слід уточнити, що транспорт, харчування та місце проживання учнів та вчителів у Бухарестському готелі Рін Гранд Готель забезпечили Міністерство освіти та СуР.

(Продовження на 9 стор.)

Христина ШТІРБЕЦЬ

Українці з Румунії, Республіки Молдова та України відзначили в Ясах 204-у річницю з дня народження геніального поета Тараса Шевченка

Не багато в світі є письменників, які б зазнали такої всесвітньої слави і визнання, стали символами своїх народів, як Тарас Шевченко, який не тільки знайшов своє безсмертя серед найвидатніших класиків світової літератури, а й через півтора століття після його смерті залишився символом України і всієї української нації. «Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа» – так писав інший велетень української культури, письменник Іван Франко про великого Кобзаря.

Ідеї і творчість Тараса Шевченка стали рушійною силою в справі пробудження та об'єднання українського народу. Навіть і сьогодні вони не втратили своєї актуальності. Згадаймо лише його слова: «Обнімітесь, брати мої, молю вас, благаю». Як важливо сьогодні зрозуміти, що лише єдність, оте Шевченкове «єдиномисліє» і, безперечно, любов до рідного допоможуть не лише зберегти, а й примножити наші культурні, і не тільки, надбання.

Щороку в березні місяці українська громада Яської філії СУР вшановує пам'ять великого Кобзаря урочистими зібраннями, літературними вечорами, концертами, поетичними виступами, виставками книговидавання та часописів.

І на цей раз із нагоди 204-ї річниці з дня народження геніального поета, видатного художника, етнографа та громадського діяча Т. Г. Шевченка 25 березня 2018 року відбувся урочистий культурно-мистецький захід в студентському Домі культури. Урочистості відкрив голова Яської філії СУР, який представив почесних гостей заходу, а саме: Голову Союзу українців Румунії – пана Мирослава-Миколу Петрецького, депутата Румунського парламенту; Голову Громади українців Республіки Молдова пана Миколу Олійника та його першого заступника пана Віталія Мруга; Мера міста Чернівці пана Олексія Павловича Каспрука; Радника у Міністерстві виховання пані Ельвіру Кодря; Директора Дитячої школи мистецтв «Вишенька» із Вінниці пані Тетяну

Заїчко; Директорів Національного коледжу мистецтв ім. Октава Банчіла пана Георге Ворніку та пана Іллю Горовея; Директора Яського повітового центру збереження та просування традиційної культури пана Адріана Арделяну; Першого заступника голови СУР, голову Ботошанської філії СУР пана Віктора Симчука; Радників повітової ради та міста Яси; Викладачів з кафедри славістики Національного Університету ім. Александру Іоана Кузи; Представників інших нацменшин.

З вітальними словами до присутніх на заході звернулися голова Союзу українців Румунії, голова Громади українців Республіки Молдова, мер міста Чернівці, директор Дитячої школи мистецтв «Вишенька» із Вінниці.

(Продовження на 13 стор.)

Голова Яської філії СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

XXVI-а Національна олімпіада з української мови та літератури

(Закінчення. Поч. на 8 стор.)

Були нагороджені наступні учні:

I премії

01. Челенюк Кріна-Джорджіана – VII-ий клас
02. Семенюк Деніс – VIII-ий клас
03. Шойман Наташа – IX-ий клас
04. Гитеж Варвара – X-ий клас
05. Скіпор Чезара-Ніколета – XI-ий клас

II премії

06. Семенюк Александра-Паула – VII-ий клас
07. Грігораш Чезара-Флоріна – VIII-ий клас
08. Білчек Жессіка-Рахела – IX-ий клас
09. Козачук Деніса-Лорена – X-ий клас
10. Чобанюк Табіта – XI-ий клас
11. Кіріак Наташа-Александра – XII-ий клас

III премії

12. Фелікс Костіян-Флоріан – VII-ий клас
13. Бежера Андрея-Ленуца – VIII-ий клас
14. Бружа Афанасій – IX-ий клас
15. Лева Флоріка – X-ий клас
16. Курелюк Емануела – XI-ий клас
17. Луцак Александру – XII-ий клас

Відзнаки

18. Тюк Дарія-Марія – VII-ий клас
19. Грездак Даніела – VII-ий клас
20. Штець Дарія-Андрея – VIII-ий клас
21. Григораш Далія – VIII-ий клас
22. Петрашук Ніколета-Емілія – IX-ий клас
23. Лонтя Лавінія – X-ий клас
24. Бойчук Маріанна-Анка – XI-ий клас

**В Клуз-Напоці – 204-а річниця з дня народження
Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861)**

«УНІКАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ХВИЛЮВАТИ ТА ВПЛИВАТИ НА ЛЮДСЬКІ УМИ І СЕРЦЯ»

204-у річницю з дня народження всесвітньо відомого українського поета Тараса Григоровича Шевченка святкують не тільки всі свідоми і небайдужі українці по всьому світу. Більшість знає Шевченка як найбільшого українського поета зі світовою славою, прозаїка, драматурга, маляра і філософа, етнографа і фольклориста. Для українців Шевченко є ще й найбільшим сином, знаковою постаттю, генієм слова і пророком, культурним кодом, національним візіонером і носієм своєрідного бачення, символом боротьби і нескорення, символом України. Вже протягом десятиліть урочистості, присвячені цій неоднозначній постаті, проводяться на просторах – від Бразилії і до Китаю, у Вашингтоні та Сідней. І навіть в окупованому Криму цього року було вшановано пам'ять легендарного Кобзаря покладанням квітів з жовто-блакитними стрічками біля його пам'ятників у Севастополі, Ялті, Керчі та Сімферополі. По всій Україні пройшли події як в традиційному, так і сучасному форматі. У Румунії заходи, присвячені національному поетові України вже роками, проходять в усіх українських осередках. У Клуз-Напоці зустріч на цю тему відбулася 24 березня, як завжди, на кафедрі слов'янських мов Клузького Університету імені Бабеша-Бойоя – відділ україністики.

Святкування розпочав виступ на румунській мові Чіпріана Лушкана під назвою: «Тарас Шевченко – «бард» національного визволення». Як і в документальних стрічках, було коротко оглянуто біографію поета та виділені його головні внески у світову та національну літературу. Промовець наголосив, що дослідники і літературознавці називають Шевченка «помітним представником слов'янського і європейського літературного романтизму», відзначають його вклад у піднесення «української літературної мови до рівня найбільш розвинутих мов світу» та вплив на «демократизацію літератури як української, так і європейської». Його величають «творцем міфу про Україну», а більш сучасні дослідники вважають його в першу чергу «борцем за національне і соціальне визволення свого народу».

На формування Шевченка як людини і творця особливий вплив мало його сиротинство та кріпацтво у дитинстві, як і тяжкий та виснажливий період заслання. Загальновідомо, що у 1838 році Шевченка було викуплено з кріпацтва і наступні роки він провів у плідній роботі, у активній творчій та громадській діяльності. Та вже у 1847 році за участь у Кирило-Мефодіївському товаристві Шевченка було заслано у віддалений куточок Російської Імперії, до Аральського моря, де протягом 10 років митець служив простим солдатом. Таким чином цар Микола I жорстко покарав недавнього кріпака і талановитого та популярного самоука за насмішки та сати-

ру на царську сім'ю. А щоб покарання було нестерпнішим – крім такої вимріяної і недавно отриманої волі – у Шевченка відняли ще й можливість писати або малювати. «В першу чергу, буде глухе фізичне протистояння напівголодному існуванню на півострові Мангишлак. Далі треба було психічно витримати оточуюче середовище, яке спонукало до пиятики і грубості; ...витримати отуплюючу рутину і спробу стерти будь-який ідеал або

надію...», – зазначила автор другої доповіді на тему: «Діалог між двома класиками – Шевченком і Чеховим». Пані доцент Д. Тетян підкреслила, що Шевченко «протистоїть за допомогою свого таланту і сили волі». Вона вважає, що він писав у цей період прозу і саме на російській мові для того, щоб «перейти ще раз через тонку лінію, яка розділяє два літературні роди і дві літературні ліги - російську і українську. Для того, щоб об'єднати їх і без огляду прямувати до того, що називається просто УНІВЕРСАЛЬНІСТЮ».

На жаль, з майже 20-ти новел і повістей, написаних у цей період, до нас дійшло тільки 9-ть. Детальніше було розглянуто повість «Княжна» (1847) – одну з перших цього циклу. Хоча ця робота має за основу однойменну поему, її вважають «новим оригінальним твором». В ній провідною є тема деградації панської сім'ї, а також мотиви одруження соціально нерівних партнерів, розгульне життя князя та жіноцтво у двох іпостасях жінки-матері. Серед томів повістей А.П. Чехова – відомого у всьому світі російського письменника українського походження – можна знайти повість під тією ж назвою:

«Княжна» (1886). В ній подібні мотиви – жіноцтво у суспільстві, одруження заради піднесення по соціальній драбині, розпуса князя і його іраціональне розтринькування майна на пиятику та гру в карти. «Як і його попередник, хоча і різними стилістичними засобами, Чехов висвітлює безчисленні недоліки суспільства. Але він змальовує більш помітну проблему – відсутність діалогу між двома класами ...узагальнену відсутність діалогу між людьми», – підсумувала пані доцент. На завершених промовиця роповіла про українські корені Чехова, його зв'язки з представниками українського суспільства, захоплення і повагу їхньою культурою, а також любов до народу, «який дав світові такого титана, як Шевченко».

Сара-Марта Деак у своїй роботі «Два невід'ємні таланти Тараса Шевченка» говорила про перетин і перегуки Шевченкової поетичної творчості та живопису. Для наглядності і ефектності у виступі було поєднано короткий аналіз кількох поем з відповідними малюнками-ілюстраціями Шевченка, надано до уваги слайди з його портретами та пейзажами. Об'єднуючою у літературному і художньому спадку митця є тема жінки. «Не знаю в літературі всесвітній поета, котрий так витривало, так гаряче і з ціллю свідомо промовляв би в обороні жінок, в обороні їх права на повне, чисте людське життя», – процитувала студентка Івана Франка. Більшість Шевченкових жіночих образів у прозі та поезії – трагічні, найкращі з них наділені «всіма високими рисами характеру». Як в літературі, так і в живописі Шевченкові жіночі образи наділені особливим романтизмом, простою, але високо ліричною та естетичною красою. Нові, модерні тенденції у живописі проявилися

«у «розкутій» позі та ракурсі фігури, глибокому погляді, ...певному пафосі» тощо. Головне – митцеві вдалося «передати настрій та душевний стан зпортретованих». Вважається, що Шевченко зміг «відштовхнутися від традиційної академічної школи та брюлловського художнього методу, ... і вийшов на новий рівень творчої... реалістичної інтерпретації». У висновках промовиця наголосила: «Його (Шевченкова) величезна спадщина підкреслює не тільки його майстерність слова, але й кольору на папері. Ці два таланти невід'ємні, оскільки він творив душею і вірив у те майбутнє, яке настало зараз».

Голова місцевої повітової організації СУР пан І.Гербіль зачитав скорочений варіант своєї праці «Біблійні мотиви у творчості Тараса Шевченка». Не секрет, що нашого Кобзаря протягом десятиліть називали атеїстом. Для підтвердження цієї комуністичної теорії використовувалися ті уривки з його творів, де він дорікає Всевишньому. Але Шевченко вживав слово «Бог» більше ніж 630 разів.

(Продовження на 11 стор.)

Ольга СЕНИШИН

...ЧОРНОБИЛЬСЬКУ ЗОНУ ЗАХОПЛЮЮТЬ ЗВІРІ?

Мабуть, всім нам відомо, що минуло вже понад 30 років, відколи сталася велика аварія в Чорнобилі, населення поблизу якої ввійшло в трагедію свого життя, наслідки якої ніким не очікуваної, відчуваються в цілій Європі, і не можна знати, що там колись настане золота весна, якою вона була до 1986-го року.

Підтримую цю ідею, маючи на увазі передачі з України по телевізійних каналах. До дуже цікавих висновків дійшли автори статті журналу «Current Biology».

Вони підтримують ідею, за якою вплив сильної радіації довів до зменшення числа диких тварин у зоні. Але, починаючи з 6-7 років тому, число диких тварин в Чорнобильській зоні дещо побільшилося.

Тут вже знаходиться відновлене число лосів, оленів, козуль

та кабанів, приблизно стільки ж, скільки і в непорушеному радіацією регіоні. В останній період в дослідженнях спеціалісти, мисливці дійшли до

висновку, що, наприклад, чисельність вовків в округах Чорнобильської зони на цей час вже всемеро вища.

Щодо популяції кабанів, яка набагато зменшилася була тут 15 років тому, в 2000-их роках,

один із видатних вчених науковців пояснив, що це все сталося через вплив великої радіації, яка ще і ще в зоні існує. Але тому, що в ті роки

переважно й іншими горами та лісами число кабанів дуже зменшилося. Так само пояснювали і мисливці з високим досвідом. Однак, деякі вчені кажуть, що це все явище нічим не пов'язане з радіаційним

Чорнобильським впливом. Багато видатних вчених доходять до правдивого висновку про те, що нині диких тварин в Чорнобилі набагато більше, ніж до аварії. Але це не означає, що радіація корисна для дикої природи, ні в якому разі. Щоправда, діяльність людини – полювання, лісівництво, сільське господарство – завдає більшої шкоди. Іншими словами, незважаючи на усю шкоду, яку радіоактивне зображення завдало окремим особинам, після 30 років такого впливу зона відчуження підтримує численну спільноту ссавців.

Нарешті, як би не було, що б не подумати, не можна надіятися, що там колись все буде гаразд. Мабуть, як і співаємо і промовляємо і на такі слова: «А молодість не вернеться, не вернеться вона», та з надією, що в Чорнобильській зоні життя зміниться, відновиться.

Симона ЛЕВА

«УНІКАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ХВИЛЮВАТИ...»

(Закінчення. Поч. на 10 стор.)

Як зауважив пан доктор-лектор, звичайно, не кожного разу це слово було вжито для приниження. Не можна не визнати своєрідного відношення Шевченка до Бога, та називати це атеїзмом є безпідставним. Шевченко був вихований в традиційно-релігійному середовищі, вчився читати і малювати на біблійних мотивах, носив перстень від Кирило-Мефодіївського товариства з награвованою біблійною фразою «Пізнайте правду і правда визволить вас». І, нарешті, під час заслання Біблія була єдиною книгою, до якої він мав доступ протягом перших довгих і тяжких років. Саме глибинне знання біблійних пасажів дозволило Шевченкові створити шедевр-переспів «Давидові псалми» (1845), який теж не вкладається у рамки атеїстичного світогляду. «На мою думку, Шевченко вибрав правдиві псалми і переспівав їх тільки для того, щоб наблизити їх до простої людини. І тут, як я вважаю, проявляється ота характеристика пророка, бо саме так ми називаємо Шевченка. Це – можливість створити зв'язок між Богом і простою людиною», – підкреслив викладач української мови.

Надзвичайно цікавою була інформація про вихід в світ за підтримки Союзу українців Румунії першого перекладу на румунську мову щоденника Шевченка «Журнал», що охоплює останній рік його заслання. Презентація цієї книги, виконаної перекладачем Корнелієм Іродом, відбулася 15 лютого у Бухаресті. На ній були присутні багато румунських поетів і прозаїків, які дуже високо оці-

нили видання та були вражені її змістом. У щоденнику Шевченка майже протягом року записував основні події в житті, свої враження, спостереження, роздуми, наміри і спогади. Пані доктор-лектор М.Гербіль, розповідаючи про цю роботу і її значення, виділила: «Перед нами постає людина тонкої інтелектуальної організації, надто чутлива до найрізноманітніших явищ мистецтва і науки... Шевченко вражає нас високою культурою, ґрунтовними і широкими знаннями і науковою ерудицією. Ще більше – глибиною, самостійністю і оригінальністю поглядів на найрізноманітніші питання науки, філософії, літератури і мистецтва».

Вона звернула увагу на те, що вже довгий час ні щоденник Шевченка, ні його листи не тішилися надто особливою увагою як зі сторони критиків, так і зі сторони широкої публіки. На її думку, вартувало б звернути увагу на ці джерела для того, щоб створити загальне і повне враження про унікальну особистість Шевченка. «Щоденник – це виключної історичної ваги документ, що дає нам змогу уявити собі українського поета як живу, з індивідуальними рисами людину. І в той же час – людину певної епохи, соціального середовища, великого реформатора 50-их років 19 століття, справжнього гуманіста, ...носія передових ідей і патріота», – завершила вона.

Важко уявити заходи, присвячені такому велетню української культури, як Т. Г.

Шевченко, без декламування його віршів і пісень. Цього разу хор Клузької повітової організації СУР утішив нас піднесенням, стриманим, але в той же час сильним виконанням пісень на його слова. А зачитування віршованих уривків Шевченка на українській та румунській мовах було особливо яким, чітким і проникливим. Здавалося, декламувальники забули хрестоматійні характеристики і відкрили для себе новий зміст і нові кольори у неоднозначного, невичерпного Кобзаря. Бо Шевченко все ще зберігає унікальну здатність бути потрібним і близьким не тільки інтелектуалам, чи широкій мислячій аудиторії, а і хвилювати та впливати на людські уми і серця, об'єднувати українців з усіх сторін навколо спільного минулого заради нетьмарного майбутнього. Слава Україні!

Симпозіум «Роль української жінки в суспільстві»

Вже увійшло в традицію, щоб у місяці березні Союз українців Румунії – філія Марамориш відзначала українську жінку і день українського генія Тараса Шевченка.

І цього року СУР-Марамориш, його голова проф. Мирослав Петрецький організував у Сігеті 17 березня симпозіум «Роль української жінки в суспільстві», на який запросив жінок із українських сіл, артистичні гуртки, голів локальних організацій, професорів української мови, директорів і голів жіночих організацій. Число присутніх було велике.

На початку пан священник Іван Юрча із Бистрого промовив молитву. А потім говорив про роль жінки у житті Ісуса Христа і повагу до своєї матері та жінок, які Його оточували в Його земнім житті. Пан голова М. Петрецький запросив голів локальних організацій СУР (мужчин), щоб висловили свою думку про жінку, матір, дочку, бабусю. Спочатку надав слово Миколі М. Петрецькому – голові СУР і депутату в Парламенті, який привітав і поздоровив жінок за їх працю, за їх відданість і велику роль у житті мужчин і у суспільстві. Після того, як і голови локальних організацій взяли слово про жінок, голова СУР обділив всіх присутніх жінок квітами.

Надійшов і ряд жінкам узяти слово. Пан голова М. Петрецький дав слово проф. Ледії Співалюк – голові Жіночої організації СУР, яка обширно говорила про велику

роль української жінки як у своїй сім'ї, так і в суспільстві. Заступник голови жіночої організації, підписувач цих рядків, згадала двох жінок, які мали великий вплив на життя жінок. Поздоровила усіх жінок і голову СУР, який організував цю подію.

Надалі голова СУР-Марамориш дав слово п. Любі Горват, генеральному секретарю СУР. Гарно говорили про роль жінки, яка іде поруч, а не раз і перед мужчиною, говорили проф. Лоредана Лушкан, інспектор проф. Симона Мальярчук, проф. Анна Самбор, член Президії СУР, проф. Анна-Аліна Грижак, голова Жіночої організації філії Марамуреш, директор Реметянської восьмирічки проф. Марія Штефан, проф. М. Петровай – голова жіночої організації із Бичкова. Настрій був прекрасний.

Після стількох гарних слів про жінок під інструментальною музикою ансамблю «Червона калина» всі присутні покуштували дуже смачну їжу в ресторані «Нова». І жінки ресторану були обдаровані квітами і подякою голови СУР Марамуреш проф. Мирослава Петрецького. Будучи тут присутні переважно жінки, голова Жіночої організації повідомила про наступні заходи. Жінки ж беруть участь у всіх подіях СУР. Я їм бажаю щонайкращих успіхів, багато здоров'я, щоб вони були завжди гарні і щасливі!

Текст і фото:
Іляна ДАН

Що було б, якби нас не було...?

10 років від заснування Яської філії СУР

(Закінчення. Поч. у попередніх числах)

Потім ми підготували ще два виступи для передач по Яському радіо. Подали заяву від імені ініціативної групи голові Сучавської філії СУР щодо заснування української громади в Ясах, який в свою чергу звернувся до Ради СУР. Перша реакція на нашу заяву була практично негативна. Мало хто з членів Ради підтримав нашу ініціативу. Може бути, що це був результат того, що до тих пір ніхто нічого не чув про українців із Яс, але інакше не могло і бути, раз тут ніколи не бували представники СУР. Може, це урок, який не слід повторити. Над цим необхідно нам усім подумати. Усі знали, що українці є в Мараморщині, в Сучаві, Банаті, Тульчі, і все... І насправді, там проводились найголовніші події.

Приблизно цілий 2007 рік велася розмова про одне: створювати, чи ні, організацію в Ясах? Деякі із членів Ради пам'ятають це дуже добре, так що можуть пригадати, яку саме позицію вони мали тоді та чи була вона справедливою, чи ні. Над цим потрібно задуматись та взяти це за урок: якщо і в

наші дні будуть такі пропозиції, не треба зневажати їх, а реально проаналізувати перспективи та можливості такої організації. Я думаю, що для СУР було б непогано мати ще кілька організацій і в інших населених пунктах. До чого я веду річ? Маю на увазі, що після перепису 2012 року дані та висновки, які підготувала Комісія з питань перепису, виявили таку реальність: є кілька населених пунктів (сіл і міст), де є умови для створення нових організацій СУР.

Повернемося до наших справ. Адже після довгих дискусій, про які ми дізнались пізніше, керівництво СУР назначило дату для зустрічі представників українців, які проживали тоді в Ясах, з метою розглянути можливість та необхідність створення організації – 9 грудня 2007 року. Засідання для створення організації провели у приміщенні місцевої організації Демократичної ліберальної партії; це і була для нас перша співпраця з місцевими організаціями. На засіданні були присутні 16 українців, що проживали на той час у Ясах. Голова президії (до складу якої ввійшли Штефан Бучута – голова СУР, Іван Боднар – перший заступ-

ник голови, Ірина Мойсей – генеральний секретар, Іван Робчук – заступник, Віктор Симчук – заступник. Пан Штефан Бучута оголосив порядок денний і учасники засідання приступили до його обговорення. Всі учасники висловили своє бачення щодо створення та діяльності майбутньої організації. На засіданні був вибраний провід новоствореної організації у складі: пан Віктор Григорчук – голова, пан Даніель Серденчук – заступник, пан Маковей Тимофте – секретар, пані Ірина Серденчук з проблем жінок та пан Сорін Скальський з проблем молоді.

Таким чином 09 грудня 2007 року в Ясах «народилася» наймолодша та, поки що, остання організація СУР (повітового значення). Що це нам дало? По-перше, нові, незнайомі для нас питання та турботи. Існували властиві проблеми, специфічні для початку. Всі ці проблеми нашої молодій організації, маленькій, вдалося подолати незабаром...

І, от, працюємо, навіть і успішно.

Голова Яської філії СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

«НАША СУЧАСНИЦЯ»

Наша сучасниця – мати, подруга, кохана, – та, яка завжди поруч, іде нам назустріч, підтримує нас в усьому тому, що вважає за добре, за справедливе. Наша сучасниця бажає бути рівною своєму мужу, хоче ділитися і радістю, і смутком з ним, бажає бути підтриманою в тій мірі, в якій і сама підтримує й терпить, якщо іноді потрібно.

Наша сучасниця – письменник, викладач, лікар, інженер, але і хлібороб. В цьому великому процесі

технологічної доби розвиває вона свої природні здібності, є творцем основної клітини суспільства – Родини. В цьому проявляється її сила й вартість. Перед нашою сучасницею завжди було нелегке завдання – збереження нашої національної ідентичності, свідомої української християнської родини, передавання цих вимог майбутнім поколінням.

Рубрику веде
Грига ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

ПАНІ МАРІЯ МАРУЩАК-ПОПОВИЧ

Народилася Марія 19 серпня 1946 р. в селі Кричунів, що на Мараморощині. Початкову школу закінчила у рідному селі, а далі – 5-7 класи – у місті Сігеті. Вона, як і всі наші колеги, не може забути оті гарні роки, коли покійна наша керівниця пані Ольга Гордийчук плекала в нас велику любов до рідної мови і виховувала нас так, щоб ми зрозуміли, куди нам потрібно йти, який шлях знайти, щоби бути гідними українцями в майбутньому.

До цього добавлю прекрасну строфу поета І.М. Гаденка:

«Роки нестерпно йдуть у далечинь,
Та необхідно нам усе зробити,
Аби на перехресті двох віків
За нас не червоніли наші діти!».

Ще будучи ученицею початкової школи, Марія мріяла стати учителькою. А модель для неї була молода вчителька Анна Піцура, якій тепер вона передає свій уклін та міцного здоров'я.

У 1966 році Марія закінчила педагогічну 6-тирокову школу і стала вчителькою. Свою діяльність почала в українському селі Красна, що на Мараморощині, де зустріла добрих дітей та їхніх батьків і гарний колектив.

У 1968 році одружилася із Василем Поповичем, який уже працював священником.

Після одруження мала нагоду працювати у різних школах, в різних місцевостях: 3 роки в селі Кривий, 5 років у селі Ремети, 10 років у Фунду-Молдовеї (Сучавський повіт), 3 роки в місті Сіреті, а на закінчення своєї праці повернулася до рідного села Кричунів.

Де б вона не була, в котрій школі не працювала б, у її пам'яті zostалися гарні спогади про добрих, розумних дітей, їхніх батьків, своїх колег зі шкіл, де вона працювала.

В пані Марії двоє дітей: син Василь та дочка Марія-Люся. А також шестеро внуків.

Син Василь Попович – священник в Українській Греко-католицькій церкві міста Сірет Сучавського повіту. Він одружений із лікарем Тамарою Попович. В них четверо гарних, розумних діточок. Старша дочка Анна-Марія – студентка в Ясах, Тадей вчиться в духовній семінарії Св. Франциска у місті Роман, Надійка – в 10-му класі м. Сірет, а Віталій у 8-му класі міста Сірет.

Дочка Марія-Люся народилася 1971 року. Одружена із священником Василем Колопельником. Вони живуть у США. У їхній сім'ї – двоє дітей: Тарас – в 11 класі, а Богдана – у 9-му класі.

Пані Марія – це моя колега класу Сігетської Педагогічної 6-річної школи. Нашим класним керівником був добрий проф. математики – покійний Василь Бучковський та ще ряд добродушних викладачів: Наталії Оленчук, Михайла Митринюка, Ярослава Дуди, викладача української мови пані Юлії Грінь та багатьох інших.

Пані Марія дякує Всевишньому Богу за гарні роки, які прожила дотепер, та за гарних дітей та внуків.

Пані Марія не забуває і за своїх колег класу та шкіл, в яких працювала.

Нехай їх Бог благословить і обдарує здоров'ям і щасливими майбутніми роками.

Я особисто бажаю пані Марії міцного здоров'я, щасливої старості та всього, що вона сама собі бажає.

Марія ЧУБІКА

Як святкують День сміху у різних країнах світу?

(Закінчення. Поч. на 7 стор.)

ФІНЛЯНДІЯ

У Фінляндії 1 квітня, як і в інших країнах, вважається Днем жартів і обманів. А фіни жартувати вміють! Наприклад, здавна під час великих свят батьки давали дітям жартівливі доручення – відправляли в сусідський двір за чимось неіснуючим, наприклад, за скляними ножицями.

ФРАНЦІЯ

У Франції, як і в Італії, 1 квітня можна зустріти людей з паперовою рибою на спині. Їх називають «квітневою рибою». Всі намагаються бути пильними, «не залишитися в рибак», тобто в дурнях.

А ще французи жартують так: підсипають друзям в цукорницю сіль, кладуть перець в солодкий пиріг. Вони також люблять давати один одному безглузді доручення, наприклад, знайти і принести солодкий оцет.

ШОТЛАНДІЯ

У Шотландії День дурня відзначається не один день, а цілих два! Перший день називають Днем зозулі, а тих, кого вдалося обдурити, – «разинями». Другий день святкування називають Днем хвоста. Шотландці з задоволенням підкладають один одному спеціальні гумові мішки, які при натисканні видають не зовсім пристойні звуки.

ІСПАНІЯ

День дурня в Іспанії відзначають не 1 квітня, а 28 грудня. У цей день у місті Ібі протягом 200 років проходить фестиваль під назвою El Dia de los Santos Inocentes, що означає День простаків. Під час фестивалю перед міською мерією проходить битва яйцями, борошном і петардами.

Офіційно День дурня в Іспанії носить назву День святих невинних немовлят. Вважається, що дві з гаком тисячі років тому Ірод, цар юдейський, дізнався про появу на світ претендента на його трон в особі сина Непорочної Діви Марії. Тоді Ірод наказав убити всіх дітей у віці до двох років у Віфлезмі. Сьогодні в Іспанії День дурня присвячений пам'яті загиблих вифлеземських дітей.

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Й ◆

Олександр КОПИЛЕНКО

САДИ ЦВІТУТЬ
(Оповідання про квітень)

Неначе густим молоком облити фруктові дерева. Ось виструнчилися у весняному святковому вбранні вишні, сливи, черешні, груші. І очей від них не одведеш! Тягне до них, підійдеш, милуєшся і не намилиєшся. Очі радіють, душа радіє.

Радість і для невтомних трудівниць – бджіл. Снують вони по квітах, перелазять моторно з однієї квітки на другу, щоб швидше набрати меду. А набравши, – одна, друга зриваються з квітів, і, ніби золоті шнурочки простяглися в повітрі, мчать бджілки до своїх хаток-вуликів. Швидко треба скласти солодкий прозорий мед у стільники і повернутись за новою маленькою порцією меду. Адже це перший весняний взяток. Поспішати треба!

Здається, тихо гудуть розквітлі дерева, коли бджоли, джмелі, якісь мушки кружляють над ними.

А на землі синьоокі проліски, перші фіалки соромливо піднімають голівки і сила-силенна вже справжніх весняних квітів.

Недаром же цей місяць зветься – квітень.

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Я КВІТЮ

– Я квітую, – каже квітень, –
Квітом луків і гаїв.
Листя зграйками на вітах
Жде – чекає солов'їв.

– Я квітую! – квітень каже, –
Весно-сестро, пам'ятай,
Що довік бажання наше –
Прикрашати рідний край.

Михайло БІЛЕЦЬКИЙ

ПОДВИГ ІВАСЯ

У автобус на зупинці увійшла бабуся.
Хлопчик швидко підхопився, весело всміхнувся.

– Я постою, не біда... Сядьте, – мовив басом.

Сам навколо погляда, чи не скажуть часом:

«Молодчина наш Івась, він культурний, чемний...»

Наш Івась в четвертий клас ходить недаремно!»...

Та ніхто його чомусь похвалить не хоче.

І тоді він до бабусі нахилився й шепоче:

«Ну, здається, вже у вас відпочили ніжки.

Може, сходити вам час? Я посиджу трішки...».

ВИШИВАНОЧКА

Слова Любові Сердунич

Музика Ольги Пенюк-Водніс

Чом' довкола все співа,
Як весною в лузі?
Вишиваночка нова
В мене, – гляньте, друзі!

Це матусенька моя
Склала візерунок.
Найдорожчий в світі я
Маю подарунок!

Веселкові барви всі
З ниточок шовкових
Поєднались у красі
На моїй обнові.

Пожвавлено

Чом дов - ю - ла все спі - ва, як вес - но - ю в лу - зі?

Ви - шив - а - но - ч - ка но - ва в ме - не, глянь - те, дру - зі!

Це ма - ту - сень - ка мо - я скла - ла ві - зе - ру - нок.

Най - до - рож - чий в сві - ті я ма - ю по - да - ру - нок!

Намалювала Наталя Алексенко

◆ Е Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Я Ч І ◆

2 квітня: Міжнародний день дитячої книги

Починаючи з 1967 року з ініціативи і за рішенням Міжнародної ради з дитячої книги 2 квітня, в день народження великого казкаря

Ганса Крістіана Андерсена, весь світ відзначає Міжнародний день дитячої книги.

Починаючи з 1956 р., Міжнародна премія ім. Ганса Крістіана Андерсена присуджується найкращому авторові дитячої книги. Найвищою і найпочеснішою з трьох премій-нагород вважається Золота медаль з профілем казкаря.

Г. К. АНДЕРСЕН

ПРИНЦЕСА НА ГОРОШИНІ

Жив колись один принц, і захотілось йому одружитися з принцесою, та тільки зі справжньою принцесою. Він об'їздив цілий світ, щоб знайти таку, але так і не знайшов собі нареченої. Принцес було скільки завгодно, та чи були вони справжні, цього він ніяк не міг добрати. Все йому здавалося, що щось не так. От він і повернувся додому зажурений – адже він так хотів знайти справжню принцесу і одружитися.

Якось увечері розгулялась страшна негода: гуркотів грім, спалахувала блискавка, а дощ лив, як з відра! Страх та й годі!

Раптом хтось постукав у браму, і старий король пішов відчинити.

За брамою стояла принцеса. Матінко рідна! Який вона мала виг-

ляд під дощем та вітром! Вода збігала по її волоссі і по платтю на носки її черевиків і витікала з-під

каблуків, а вона казала, що вона справжня принцеса.

«Ну, про це ми вже самі дізнаємось!» – подумала стара королева,

але нічого не сказала. Вона пішла до опочивальні, скинула з ліжка усю постіль, поклала на дошки горошину, потім узяла двадцять матраців і поклала їх на горошину, а тоді ще двадцять перин з гагачого пуху.

Тут мусила принцеса проспати ніч.

Вранці її спитали, як вона спала.

– Ой, дуже погано! – мовила принцеса. – Я цілісіньку ніч на стулила очей. Хтосьнащо було у моєму ліжку. Я лежала на чомусь твердому, і від цього у мене все тіло тепер у синцях! Просто жах!

Тоді всі побачили, що це справжня принцеса, якщо вона крізь двадцять матраців і двадцять пухових перин відчула горошину! Такою ніжною могла бути лише дійсна принцеса.

Принц одружився з нею, бо знав тепер напевне, що знайшов справжню принцесу, а горошина потрапила до музею, де лежить і досі, якщо її ніхто не взяв.

От яка історія була насправді!

Веселі усмішки
Весела перерва

- Скільки букв у азбуці? – запитала вчителька.
- Шість – відповів Тарасик.
- Як так? Назви їх.
- Будь ласка: а, з, б, у, к, а.

- Бабусю, почитай мені газету, - просить онук.
- Як же я тобі, рідненький читатиму, коли я вже літер не бачу?

- То давай я на літери буду дивитись, а ти читай.

- Ти що, Іванку, робиш?
- Пишу листа Галинці.
- Так ти ще писати не вмієш?!
- То нічого, Галинка ще не вміє читати.

- Чи зрозуміли ви мене? – запитав учитель мови наприкінці уроку.

- Зрозуміли!
- То хто наведе приклад слова з префіксом пре-?
- Поїзд пре, – відповів один учень.

Українці з Румунії, Республіки Молдова та України відзначили в Ясах 204-у річницю з дня народження геніального поета Тараса Шевченка

(Закінчення. Поч. на 9 стор.)

Вони підкреслили вагому роль поета в українській історії, його талановитість та унікальність. Для українців Румунії, та й усього світу, взагалі, Тарас Григорович Шевченко є постаттю планетарного масштабу, світоч і приклад незламної волі та віри у кращу долю свого народу.

Програму розпочали студенти Наталія Бурджу та учні Микола Захарія та Алекс Максим, члени нашої організації, які продекламували улюблені вірші Тараса Шевченка «Доля» і «Думи мої, думи мої» українською та румунською мовами. На скрипці – проф. Василе Гавріш.

Далі глядачі мали нагоду послухати музичний момент на акордеоні у виконанні молодого талановитого учня Національного коледжу мистецтв ім. Октава Банчіла Петрішора Едуарда, наставник проф. Віктор Візіру.

Свіжим променем і джерелом натхнення для всіх присутніх в залі був виступ фольклорного ансамблю Дитячої школи мистецтв «Вишинька» з Вінниці, Україна, директор Тетяна Заїчко. Талановиті артисти, викладачі згаданої вище школи вразили своєю майстерністю, гарним співом, віршами, танцем, поєднанням вокальних та хореографічних елементів, створенням на сцені драматичного дійства, в основу якого були поставлені твори Тараса Шевченка, та народна й сучасна українська пісня. У виконанні ансамблю прозвучали такі пісні, як: На городі коло броду, Баламуте, За горою грім загримів, Ой там, за морями, Кучерява Катерина, Біла мене мати, хореографічна композиція «Дівочий козачок», Ой на горі жита много, Ярмарок та інші.

Проникливо й задушевно прозвучали пісні на слова Шевченка й сучасних авторів у виконанні гуртка «Негостинські голоси» (художній керівник пан проф. Перто Шойман) с. Негостина, такі, як: Реве та стогне, Думи мої, думи мої, Гарна дівчина, як квітка, Заповіт. В їх же програмі пан проф. Евсебій Фрасинюк прочитав вірш

негостинського поета пана Михайла Волощука «Славте Шевченка», а також уривок одного із псалмів Тараса Шевченка, перекладеного на румунську мову ведучим.

Продовжили програму молоді талановиті наші солісти: Олександр Тарацану, Мар'яна Шевченко та Наталія Бурджу, які захопили присутніх творчою енергетикою, яскравим і довершеним виконанням народних і сучасних українських пісень.

сенья, втіленням в кращі традиції української музичної культури, члени шоу-групи «Вікторія» заслужили тривалі аплодисменти.

Потім на сцену вийшли учасники духового оркестру «Буковинські квіти» Ботошанської філії СУР та соліст Василь Скutelніку, які виконали деякі з найбільш улюблених румунських та українських пісень.

Кульмінаційною вершиною заходу став виступ ансамблю українських народних танців Яської філії СУР «Веселка» (художній керівник пані проф. Родіка Фаліштяну), які захопили присутніх яскравим і довершеним виконанням народних українських танців.

Завершили нашу програму солісти та ансамбль традиційного румунського фольклору «Барбу Лаутару», керівник проф. В'ячеслав Бензар.

Наприкінці заходу всі учасники програми та наші почесні гості вийшли на сцену та спільно виконали для присутніх твір великого митця Тараса Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий», який вже встиг стати так званою національною візитівкою. Його глядачі слухали, стоячи на ногах, що свідчить про найбільшу шану та повагу до нашого славного Кобзаря.

На завершення заходу учасники програми були відзначені почесними грамотами за заслуги у підтримці української культури і мови, народних традицій та духовного життя.

Концерт тривав біля трьох годин, але вони промайнули швидко, ставши для присутніх неповторними митями творчого злету, щирого спілкування та єднання поколінь, які гордо називають себе українськими.

Наші гості та запрошені пройнялися незабутніми враженнями та мали нагоду ще раз торкнутися струнами душі до пророчих слів українського генія й по нашій дні:

Свою Україну любіть.

Любіть її во время лете,

В останню тяжкую минуту

За неї Господа моліть.

Підтримала цю ноту творча українська шоу-група «Вікторія» у складі Лілії Роціной, Ірини Сенік, Вікторії Гатрич, – це колектив з м. Чернівці, у виконанні якого наші запрошені мали нагоду послухати кілька українських народних та естрадних пісень. Їх виступ сповнив слухачів безмежно чистими емоціями єднання, ще раз продемонстрував красу і неповторність української музично-хореографічної культури; це був справжній подарунок від Чернівців для мешканців міста Яси, які були на заході, це було їх музичне вітання. Своєю мистецькою культурою сценічного виступу, професіоналізмом і невпинною жагою духовного підне-

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redakției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.